



14.9.2009

B7-0038/2009

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

Kavandatav rahvusvaheline leping, mis käsitleb finantstehinguid käsitlevate sõnumiandmete Ameerika Ühendriikide rahandusministeeriumile kättesaadavaks tegemist terrorismi ja selle rahastamise tõkestamise ja nende vastu võitlemise eesmärgil

Simon Busuttil, Ernst Strasser, Manfred Weber

fraktsiooni PPE nimel

Claude Moraes, Udo Bullmann, Carmen Romero López, Birgit Sippel

fraktsiooni S&D nimel

Sophia in 't Veld, Jeanine Hennis-Plasschaert, Sarah Ludford, Louis Michel, Alexander Alvaro, Nathalie Griesbeck, Sharon Bowles

fraktsioon ALDE nimel

Timothy Kirkhope

fraktsiooni ECR nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon kavandatava rahvusvahelise lepingu kohta, mis käsitleb finantstehinguid käsitlevate sõnumiandmete Ameerika Ühendriikide Rahandusministeeriumile kättesaadavaks tegemist terrorismi ja selle rahastamise tõkestamise ja nende vastu võitlemise eesmärgil

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikli 6 lõiget 2 ja EÜ asutamislepingu artiklit 286;
- võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikleid 95 ja 300;
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste konventsiooni, eriti selle artikleid 5, 6, 7 ja 8;
- võttes arvesse põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 7, 8, 47, 48 ja 49;
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu konventsiooni nr 108, mis käsitleb isikute kaitset isikuandmete automatiseeritud töötlemisel;
- võttes arvesse 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta¹;
- võttes arvesse 18. detsembri 2000. aasta määrust (EÜ) nr 45/2001 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta²;
- võttes arvesse direktiivi 2005/60/EÜ rahandussüsteemi rahapesu ja terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise vältimise kohta³ ja määrust (EÜ) nr 1781/2006 raha ülekandmisel edastatava maksjaga seotud teabe kohta⁴;
- võttes arvesse 2003. aastal sõlmitud Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vahelist vastastikuse õigusabi osutamise lepingut, eriti selle artiklit 4 (pangainfo identifitseerimine)⁵;
- võttes arvesse Ameerika Ühendriikide presidendi korraldusel 13224⁶ põhinevat USA terroristide rahastamise jälgimisprogrammi (TFTP), millega antakse riikliku eriolukorra puhul eriti Ameerika Ühendriikide rahandusministeeriumile volitus nõuda halduskorras välja finantstehinguid käsitlevate sõnumiandmete kogumeid, mida edastatakse selliste

¹ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.

² EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

³ ELT L 309, 25.11.2005, lk 15.

⁴ ELT L 345, 8.12.2006, lk 1.

⁵ ELT L 181, 19.7.2003, lk 34.

⁶ President Bush andis korralduse 13224 välja 23. septembril 2001, lähtudes rahvusvahelise eriolukorra majandusvolituste seadusest (International Emergency Economic Powers Act – IEEPA), 50 U.S.C. jaotised 1701-1706. Korraldusega delegeeris president oma ametivolituse rahandusministrile. Rahandusministeerium väljastas väljanõuded SWIFTile korralduse 13224 ja selle rakendusmääruste alusel.

finantssõnumivõrgustike kaudu nagu need, mida haldab Ülemaailmse Pankadevahelise Finantstelekommunikatsiooni Ühing (SWIFT);

- võttes arvesse Ameerika Ühendriikide rahandusministeeriumi seatud tingimusi juurdepääsule SWIFTi andmetele (nagu on määratletud Ameerika Ühendriikide tähelepanekutes⁷) ja võttes arvesse teavet, mida komisjon on saanud „kõrge positsiooniga isiku” kaudu ülalmainitud tähelepanekute järgimise kohta Ameerika Ühendriikide ametivõimude poolt;
 - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles kutsutakse SWIFTi puhul üles järgima rangelt ELi õiguslikku raamistikku, eriti ELi territooriumil tehtavate Euroopa finantstehingute puhul⁸;
 - võttes arvesse nõukogu eesistujariigile antud läbirääkimisjuhiseid ning kavandatavat ELi ja USA vahelist rahvusvahelist lepingut salastatuse kategooriasse „EU Restricted” kuuluvate SWIFTi andmete edastamise kohta;
 - võttes arvesse Euroopa andmekaitseinspektori 3. juuli 2009. aasta seisukohta, mis on liigitatud salastatuse kategooriasse „EU restricted”;
 - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et SWIFT teatas 2007. aasta oktoobris uuest sõnumistruktuurist, mis võetakse kasutusele 2009. aasta lõpuks;
- B. arvestades, et sõnumistruktuuri sellise muutmise tulemuseks oleks, et enamik finantsandmetest, mille puhul SWIFTilt on siiani välja nõutud nende edastamine Ameerika Ühendriikide rahandusministeeriumi terroristide rahastamise jälgimisprogrammidele, ei oleks TFTP-le enam kättesaadavad;
- C. arvestades, et 27. juulil 2009 võttis nõukogu ühehäälselt vastu läbirääkimisjuhised eesistujariigile, keda abistab komisjon, läbirääkimisteks rahvusvahelise lepingu sõlmimiseks USAga Euroopa Liidu lepingu artiklite 24 ja 38 alusel, eesmärgiga jätkata SWIFTi andmete edastamist USA terroristide rahastamise jälgimisprogrammidele;
- D. arvestades, et läbirääkimisjuhiseid ja nõukogu õigustalituse õiguslikku arvamust õigusliku aluse valiku kohta ei ole avalikustatud, kuna need kuuluvad kategooriasse „EU Restricted”;
- E. arvestades, et rahvusvahelise lepinguga sätestatakse ajutine ja viivitamatu kohaldamine alates allkirjastamisest kuni lepingu jõustumiseni;
- F. arvestades, et ELil endal terroristide rahastamise jälgimisprogramm puudub;
- G. arvestades, et juurdepääs SWIFTi hallatavatele andmetele teeb potentsiaalselt võimalikuks tuvastada mitte üksnes ebaseadusliku tegevusega seotud ülekandeid, vaid ka teavet

⁷ EList pärinevate isikuandmete töötlemine terrorismivastase võitluse eesmärgil Ameerika Ühendriikide Rahandusministeeriumis – „SWIFT”, ELT C 166, 20.7.2007, lk 18.

⁸ P6_TA(2007)0039; B6 0395/2006.

asjaomaste üksikisikute ja riikide majandustegevuse kohta ning seda võidakse väärkasutada laiaulatuslikuks majandus- ja tööstusspionaažiks;

- H. arvestades, et SWIFT sõlmis USA rahandusministeeriumiga vastastikuse mõistmise memorandumi, millega piirati edastatud andmete hulka ja andmetöötluse ulatust konkreetsetele terrorismivastase võitlusega seotud juhtumitele, ning määras sellele sõltumatu järelevalve ja auditi, sealhulgas seire reaalaajas;
- I. arvestades, et ELi ja USA vahelise mis tahes kokkuleppe tingimuseks peab olema kaitse säilitamine, mis sisaldub vastastikuse mõistmise memorandumis ja Ameerika Ühendriikide rahandusministeeriumi tähelepanekutes, nagu nendes, mida kohaldatakse Ameerika Ühendriikide rahandusministeeriumi poolt SWIFTi USA tegevuskeskuselt välja nõutavate andmete suhtes,
1. rõhutab taas oma otsusekindlust võidelda terrorismi vastu ja oma kindlat usku vajadusse leida õige tasakaal julgeolekumeetmete ning kodanikuvabaduste ja põhiõiguste kaitse vahel, tagades seejuures eraelu ja andmekaitse igakülgse austamise; kinnitab veel kord, et vajalikkus ja proportsionaalsus on kesksed põhimõtted, mida järgimata ei anna võitlus terrorismi vastu kunagi tulemusi;
 2. rõhutab, et Euroopa Liidu aluseks on õigusriigi põhimõtted ning et igasuguse julgeolekukaalutlustel toimuva Euroopa isikuandmete kolmandatesse riikidesse edastamise juures tuleks tunnustada menetluslikke tagatisi ja õigust kaitsele ning järgida riiklike ja üleeuroopaliste andmekaitsealaste õigusaktide nõudeid⁹;
 3. tuletab nõukogule ja komisjonile meelde, et 1. jaanuaril 2010. aastal jõustuva ELi ja USA vahelise õigusabilepingu Atlandi-üleses raamistikus nähakse artiklis 4 ette liikmesriikide ametivõimude taotlusel juurdepääs teatavatele kindlatele finantsandmetele, ning see võiks olla SWIFTi andmete edastamisele usaldusväärsemaks õiguslikuks aluseks kui kavandatav vaheleping, ning palub nõukogul ja komisjonil selgitada vahelepingu vajalikkust;
 4. tunneb heameelt SWIFTi 2007. aasta juuni otsuse üle viia kõik ELis tehtud finantstehingute ülekandeid käsitlevad andmed kahte Euroopas asuvasse tegevuskeskusesse; juhib nõukogu tähelepanu asjaolule, et nimetatud otsus võeti vastu kooskõlas Belgia andmekaitseameti, Euroopa Liidu artikli 29 töörühma taotluse ning Euroopa Parlamendi arvamusega;
 5. märgib, et nõukogu võttis läbirääkimisjuhised vastu alles peaaegu kaks aastat pärast seda, kui SWIFT teatas sõnumistruktuuri muutusest;
 6. tunneb muret selle pärast, et kavandatavale lepingule valitud õigusliku aluse kohta on institutsioonide õigustalitustel erinevad arvamused, märkides, et nõukogu õigustalituse arvamuse kohaselt kuulub kõnealune küsimus ühenduse pädevusse;

⁹ Eelkõige Euroopa inimõiguste konventsiooni, eriti selle artikleid 5, 6, 7 ja 8, põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 7, 8, 47, 48 ja 49, Euroopa Nõukogu konventsiooni nr 108, mis käsitleb isikute kaitset isikuandmete automatiseeritud töötlemisel, direktiivi 95/46/EÜ ja määrust (EÜ) nr 45/2001.

7. usub, niivõrd kui rahvusvaheline leping on vajalik ja kohustuslik, et see peab tagama vähemalt järgmise:
- a) et andmeid edastatakse ja töödeldakse üksnes terrorismivastase võitluse eesmärgil, nagu on määratletud nõukogu raamotsuse 2002/475/JSK artiklis 1, ning üksnes seonduvalt ka ELi poolt terroristlikeks tunnistatud organisatsioonide ja üksikisikutega;
 - b) et selliste andmete töötlemine seoses nende edastamise (üksnes nn tõukesüsteemi („push” system) kaudu), säilitamise ja kasutamisega ei tohi olla ebaproportsionaalne võrreldes andmete edastamise ja järgneva töötlemise eesmärgiga;
 - c) et edastamistaotluste aluseks peaksid olema konkreetsed, ajaliselt piiratud ning õigusasutuse looga piiritletud juhtumid, ning et järgnev töötlemine peab piirduma andmetega, mis toovad välja seose USAs uurimise all olevate isikute või organisatsioonidega; andmed, millest selliseid seoseid ei ilmne, tuleks kustutada;
 - d) et ELi kodanikele ja ettevõtetele tuleks anda ELis kehtivatega võrdväärsed kaitseõigused, menetluslikud tagatised ja kohtusse pöördumise õigus, ning et andmeedastamistaotluste õiguspärasus ja proportsionaalsus peaks USAs olema avatud kohtulikule kontrollile;
 - e) et edastatud andmete suhtes peaks kehtima samasugune õigusliku hüvitamise mehhanism nagu ELis hoitavate andmete suhtes, kaasa arvatud hüvitise maksmine isikuandmete ebaseadusliku töötlemise korral;
 - f) et lepingus tuleks USA ametivõimudel keelata SWIFTi andmete kasutamine mis tahes eesmärgil, mis ei ole seotud terrorismi rahastamise jälgimisega; keelatud peaks olema ka selliste andmete edastamine kolmandatele isikutele, kes ei ole terrorismi rahastamise vastast võitlust juhtivad ametiasutused;
 - g) et rangelt järgitakse vastastikkusmehhanismi, mis kohustab USA pädevaid asutusi edastama ELi pädevate asutuste taotluse korral neile asjakohaseid sõnumiandmeid finantstehingute kohta;
 - h) et aegumisklausliga tuleks leping sõlmida sõnaselgelt piiratud ajavahemikuks, mis ei ületa 12 kuud, ja ilma et see piiraks Lissaboni lepingu põhjal järgitava menetluse kohaldamist kõnealuses valdkonnas võimaliku uue kokkuleppe sõlmimise suhtes;
 - i) et ajutises lepingus tuleks selgelt ette näha, et Lissaboni lepingu jõustumisel tuleb USA ametivõimudele koheselt teatada, ja et läbirääkimisi võimaliku uue lepingu sõlmimiseks peetakse ELi uue õigusliku raamistiku alusel, millega täiel määral kaasatakse Euroopa Parlament ja liikmesriikide parlamendid;
8. nõuab, et nõukogu ja komisjon selgitaksid selle „ametiasutuse” täpset rolli, millele tehakse ülesandeks USA rahandusministeeriumilt taotluste vastuvõtmine, võttes eelkõige arvesse sellisele „asutusele” antavate volituste olemust ja viisi, kuidas selliseid volitusi võiks rakendada;

9. nõuab, et nõukogu ja komisjon kinnitaksid, et pakkfailid ja suured failid, nagu Euroopa ühtse maksealaga (SEPA) seotud tehingud, ei kuulu USA rahandusministeeriumi poolt taotletavate või talle edastatavate andmete hulka;
10. rõhutab, et SWIFT on Euroopa maksesüsteemide ja väärtpaberiturgude paindlikkuse jaoks võtmetähtsusega infrastruktuur ja seda ei tohiks konkureerivate finantssõnumipakkujate suhtes ebaõiglaselt halvemasse asendisse seada;
11. rõhutab, kui oluline on õiguskindlus ning nende kodanike ja eraorganisatsioonide puutumatus, kelle andmeid edastatakse selliste kokkulepete alusel, nagu kavandatav ELi ja USA vaheline leping;
12. märgib, et komisjonil võib olla kasulik hinnata vajadust luua Euroopa terroristide rahastamise jälgimisprogramm;
13. nõuab, et komisjon ja eesistujariik tagaksid, et Euroopa Parlamendile ja kõikide liikmesriikide parlamentidele võimaldatakse täielik juurdepääs läbirääkimisdokumentidele ja -juhistele;
14. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Keskpangale, liikmesriikide ja kandidaatriikide valitsustele ja parlamentidele ning Ameerika Ühendriikide valitsusele ja Kongressi kahele kojale.